

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/32/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716209404
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3716209404.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej vo veci starostlivosti o maloleté deti M.: L., nar. XX.XX.XXXX, L., nar. XX.XX.XXXX a L., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, deti rodičov matky X. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. M. XXX, zastúpenej JUDr. Y. A., advokátkou so sídlom T. F., Y. XXX/XXX a otca R. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XX, F., o zvýšenie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 23.novembra 2016, č. k. 11P/160/2016-18 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 6P/12/2015-21, zo dňa 16.03.2015 v časti o úprave výživného na maloleté deti M., a to tak, že otcovi zvýšil výživné na mal. L. zo sumy 50,-Eur na sumu 100,-Eur, na mal. L. zo sumy 50,-Eur na sumu 90,-Eur mesačne a na mal. L. zo sumy 50,-Eur na sumu 90,-Eur mesačne u všetkých troch detí od 01.11.2016, ktoré výživné bude zasielať vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky detí. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že matka sa svojim návrhom domáhala úpravy výživného na mal. deti, a to tak, že žiadala zvýšiť výživné zo strany otca na L. zo sumy 50,-Eur na 190,-Eur mesačne, na mal. L. zo sumy 50,-Eur na sumu 160,-Eur mesačne a na mal. L., zo sumy 50,-Eur na sumu 130,-Eur mesačne u všetkých troch od podania návrhu dôvodiac, že od poslednej úpravy výživného, ktoré bolo určené v roku 2015 schválením rodičovskej dohody došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré sú vekovo staršie, vyspelejšie a matka nie je schopná z finančných prostriedkov, ktoré jej otec zasiela, zabezpečiť všetky potreby maloletých detí. Otec maloletých detí uviedol, že nesúhlasí s návrhom z toho dôvodu, že je v konkurze a nemá finančné prostriedky. Súd vychádzal zo zistenia, že výživné na maloleté deti bolo naposledy upravované rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici, sp. zn. 6P/12/2015 zo dňa 16.marca 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16.04.2015. Týmto rozsudkom bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. Na základe dohody rodičov boli maloleté deti na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec sa zaviazal prispievať na základe vyššie uvedenej dohody na každé dieťa sumou 50,-Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. Súd vychádzal z príjmu otca 302,-Eur mesačne, z príjmu matky 650-700,- Eur mesačne. L. bola žiačkou 6. ročníka, L. žiakom 5. ročníka, L. navštevovala materskú školu. V súčasnej dobe matka uviedla, že zmenu pomerov vidí v tom, že deti sú staršie, vyspelejšie a zvyšujú sa jej všetky náklady. Okrem týchto detí matka inú vyživovaciu povinnosť nemá. Žije s priateľom, ktorý pracuje podľa jej vyjadrenia cca za 700,- Eur mesačne. Tento má jednu vyživovaciu povinnosť. Žijú v rodinnom dome, ktorý majú prenajatý. S deťmi žije matka v T. Teplej, kde platia za nájom 430,-Eur. Pracuje pre firmu H., kde dosahuje podľa potvrdenia zárobok vo výške 678,50 Eur. Mal. L. je naďalej predškôlka, chodí na angličtinu, spevácky krúžok, krasokorčuľovanie, plávanie. Čo sa týka nákladov, tieto matka uviedla, že poplatok v škôlke 10,-Eur, rôzne podujatia v škôlke 10,Eur,

plavecký kurz 23,-Eur, krasokorčuľovanie 40,-Eur. 6,-Eur denne si matka vyrátala na stravu maloletej. Čo sa týka L., táto je žiačkou 8.ročníka ZŠ, chodí v škole na obedy - 24,-Eur, mestskou dopravou chodí 25,-eur, chodí na kurz anglického jazyka, čo uviedla matka, že je 100,-Eur ročne. Chodí do športovej triedy, kde platí mesačne 4,-Eur. 9,Eur si matka vyrátala stravu dieťaťa. Čo sa týka L., tento je žiakom 6. ročníka základnej školy. Taktiež chode do školy autobusom - 25,-Eur, školské obedy 24,-Eur. Aj on platí 4,-Eur mesačne za športovú triedu. Matka uviedla, že nemá majetok väčšej hodnoty, deti bývajú zdravé. Otec uviedol, že v súčasnej dobe pracoval ako vodoinštalatér vo firme Y. Y., následne sa zamestnal vo firme K. L., F., ako údržbár. Zarábala 450,-Eur mesačne, pričom v súčasnej dobe má zvýšenú mzdu na 900,-Eur brutto. Treba uviesť, že K. L. je družka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Súd mal za preukázané, že v septembri 2016 mal otec netto mzdu 691,-Eur, v októbri mal taktiež netto mzdu 691,-Eur. Uviedol, že v minulosti pracoval ako súkromný podnikateľ, mal dlhy, preto dal na seba konkurz. Z tohto dôvodu musí zaplatiť 3000,-Eur ročne. Uviedol, že žije u svojej priateľky a zároveň zamestnávateľky K. L. v jej byte. Ona pracuje ako správca budov, má vlastný dom, v ktorom žijú. Na domácnosť prispieva podľa vlastného vyjadrenia toľko, koľko sa dá. Okrem maloletých detí, o ktorých súd rozhodoval, má vyživovaciu povinnosť ešte k 16-ročnej dcére, na ktorú platí výživné 100,-Eur mesačne. Je nemajetný, vzhľadom k tomu, že bol naňho vyhlásený konkurz, nemá ani auto. S deťmi sa nestretáva, ani sa s nimi stretávať nechce dôvodiť, že nesúhlasí s výchovnými praktikami matky detí. Opatrovník doporučil upraviť výživné s tým, že pri poslednej úprave výživného matka mala pracovať s príjmom 768,-Eur, okrem toho brala ešte aj rodičovský príspevok 203,-Eur, pričom v súčasnej dobe už matka na materskej nie je a žije len z príjmu. Z vykonaného dokazovania mal potom súd za preukázané, že od poslednej úpravy výživného došlo k určitej zmene pomerov na strane matky, a to v tom, že pri poslednej úprave výživného matka poberala ešte aj rodičovský príspevok, v súčasnej dobe už tento nepoberá a žije len z príjmu, ktorý má cca do 700,-Eur mesačne. Okrem maloletých inú vyživovaciu povinnosť matka nemá. Zmenu pomerov u maloletých detí súd v takom rozsahu, ako žiadala matka zvýšiť výživné, v žiadnom prípade nezistil. Matka v podstate žiada zvýšiť výživné niekoľko násobne, pričom naposledy bolo výživné upravované pred rokom a pol a za takúto dobu sa nemohli niekoľko násobne zvýšiť náklady spojené s deťmi. Súd pri úprave výživného vychádzal aj zo zmeny pomerov na strane otca, kde súd pri poslednej úprave výživného v konaní 6P/12/2015 vychádzal z príjmu 302,-Eur mesačne, i keď je nutné povedať, že v rozsudku 3P/95/2014, ktorý bol vyhlásený 12 dní pred rozhodnutím, ktoré súd menil, konštatoval, že otec dosahuje príjem vo výške 290,50 Eur. Taktiež súd konštatoval, že mal ešte jednu vyživovaciu povinnosť, na ktorú platil 100,-Eur. V súčasnej dobe je otec zamestnaný u svojej priateľky, kde podľa potvrdenia, ktoré predložil, v súčasnej dobe dosahuje príjem 691,-Eur. Takže napriek tomu, že otec je v konkurze, jednoznačne takéto finančné prostriedky otcovi idú na účet, čo má súd preukázané výpisom z účtu. Na základe týchto skutočností potom súd upravil výživné a to pomerne k veku detí a to tak, že vzhľadom na potreby mal. L., súd dospel k záveru, že jej potreby sú minimálne odzrkadlené vo výške výživného 100,-Eur mesačne, preto upravil výživné zo sumy 50,-Eur na sumu 100,-Eur mesačne. U L. súd upravil výživné na sumu 90,-Eur mesačne a u L. upravil výživné taktiež na 90,-Eur mesačne, u všetkých troch detí však od 01.11.2016. Jednoznačne otec má dostatok finančných prostriedkov k tomu, aby výživné mohol platiť v takejto výške. Skutočnosť, že otec sa nachádza v konkurze a teda nemá finančné prostriedky, ešte nezbavuje otca platiť výživné tak, aby boli aspoň pokryté základné potreby maloletých detí. Výživné má prednosť pred všetkými ostatnými platbami. Okrem toho napriek tomu, že otec sa nachádza tak, ako sám uviedol v konkurze, dosahuje príjem vo výške 691,-Eur a z takéhoto príjmu výživné v takej čiastke ako je uvedené, platiť môže. Právne vec posúdil podľa § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 ods. 1 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia maloletých detí.

3. Otec vo svojom odvolaní dôvodil tým, že jeho finančná situácia mu nedovoľuje, aby prispieval na výživu maloletých detí sumou 290 eur mesačne. Žiadal o opätovné prejednanie návrhu na zvýšenie výživného z finančných dôvodov, ako aj z dôvodov pochybenia súdu prvej inštancie, nakoľko niektoré skutočnosti uvádzané v rozsudku nie sú pravdivé. Jedná sa o zasielanie jeho mzdy na účet do banky, ale žiadny účet v banke nemá a zároveň nesúhlasil s nákladmi, ktoré uviedla matka vo výške 1 662 eur mesačne, z ktorých je väčšia časť neopodstatnená. Ďalej dôvodil, že počas manželstva s matkou maloletých detí sa dostal do konkurzu, pričom sa dohodli, že všetky pohľadávky zoberie na seba a matke zostali všetky hnutelné veci. Najväčšia ich pohľadávka bola v banke ako hypotéka na kúpu rodinného domu, ktorý bol predaný správcom konkurznej podstaty za veľmi nízku cenu. Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 40NcKR/8/2014 sa dostal do oddženia. Vyplýva z neho, že počas obdobia 3 rokov musí ročne poukázať na účet správcu konkurznej podstaty sumu 3 000 eur, určené na uspokojenie

najväčších veriteľov, a to banky. Matka maloletých o ich finančnej situácii aj o konkurze vedela. Nebráni sa tomu, aby v budúcnosti prispieval na výživné svojich detí vyššou sumou ako 150 eur, avšak v situácii, v akej sa nachádza a bude nachádzať po dobu 3 rokov, nemá finančné prostriedky na zvýšené výživné. Je zamestnaný ako údržbár s čistým mesačným príjmom 691,54 eur. Jeho nevyhnutné mesačné náklady sú 500 eur - 150 eur mesačne na výživné maloletých detí L., L. a L., 100 eur mesačne výživné na maloletú dcéru E. a 250 eur mesačne na oddĺženie správcovi konkurznej podstaty. Na živobytie mu mesačne zostáva 191,54 eur a z tejto sumy musí platiť ešte cestovné náklady do práce 20 - 30 eur mesačne. Pokiaľ by musel platiť zvýšené výživné 290 eur na maloleté deti, zostalo by mu na živobytie, bývanie, ošatenie, kozmetiku mesačne 21,34 eur, pričom z takejto sumy sa vyžiť nedá. Žiadal preto o ponechanie výživného v pôvodnej výške 150 eur mesačne na všetky tri deti.

4. Matka vo svojom odvolaní dôvodila tým, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku správne vyhodnotil, že otec má v súčasnosti čistý mesačný príjem 691 eur, čo je 100% nárast od jeho posledného hodnoteného príjmu, a že jeho príjem môže byť aj vyšší, nakoľko otec pracuje v súkromnej firme družky p. L., s ktorou býva v spoločnej domácnosti. Súd takto jednoznačne konštatoval, že otec má dostatok finančných prostriedkov k tomu, aby mohol platiť výživné tak, ako mu ho upravil súd. Potom, čo otec požiadal o vyhlásenie konkurzu, bol si schopný niekoľko násobne zvýšiť svoj čistý príjem, pričom zo všetkých preukázateľných údajov je zrejmé, že ešte v priebehu r. 2014 a sčasti r. 2015 umelo udržiaval svoj legálny mesačný príjem na hranici 300 eur, čím takto maril jej možnosť, matky dosiahnuť platenie výživného vo vyššej sume. Konanie otca tak bolo špekulatívne a účelové v snahe na svoje deti platiť minimálne výživné z jeho vtedy dosahovanej fiktívnej minimálnej mzdy za tým účelom, aby dosiahol priaznivé hodnotenie správcu konkurznej podstaty v prebiehajúcom konkurze vyhlásenom na jeho osobu, najmä za účelom dosiahnuť v druhej fáze konkurzného konania úplné oddĺženie od všetkých dlhov do budúcnosti. Až vtedy zlegalizoval svoj príjem vo výške cca 700 eur mesačne v čistom. Nebral zreteľ na nutné potreby maloletých detí, pričom sa stále spolieha na jej osobnú starostlivosť, ale aj plnenie prevažnej časti všetkých finančných potrieb ako matkou. Vyššie uvedené otec ani netají, počas celého roka ani jedno z maloletých detí nenavštívil a nijakým spôsobom sa na nich nenakontoval. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že jej návrh na zvýšenie výživného vyhovie a zvýši výživné na mal. L. zo sumy 50 eur na sumu 190 eur mesačne, na mal. L. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 160 eur mesačne a na mal. L. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne. Uplatnila si náhradu trov právneho zastúpenia.

5. Otec k odvolaniu matky maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že matka účelovo klame a chce vyvolať dojem, že si žije nad pomery. Práve matka vykázala premrštené náklady na 3 maloleté deti a bývanie spolu 1667 eur mesačne. Matka tiež zabudla spomenúť, že otec sa dostal do konkurzu ešte za spoločného žitia a súhlasil s dohodou o vyporiadaní BSM, kde na ňom skončili všetky dlhy a matke zostal všetok hnuťelný majetok. Nie je pravdou, že by nemal záujem komunikovať s deťmi, ale vzhľadom k tomu, že mobilné čísla, ktoré mal sú neaktívne a dcéra ho odstránila zo sociálnej siete, cez ktorú komunikovali. Nemá problém po oddĺžení prispievať viac na výživné, ale momentálne nemá žiadne prostriedky. Žiadal ponechať doterajšie výživné.

6. Matka k odvolaniu otca maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že ani jeden z dôvodov uvedených v odvolaní nie je relevantný, a to vecne ani právne. Dôvodila, že otec sa svojím nezodpovedným konaním, nezmyselným a svojvoľným zadlžovaním dostal do takej finančnej situácie, kde už nemal žiadnu šancu sa z tejto situácie vymaniť. Nie je však v súlade so Zákonom o rodine a s morálkou správania sa rodiča voči svojim deťom, aby za takéto nezodpovedné správanie sa otca niesli následky jeho deti, ktoré sú odkázané na výživu. Poukázala na zásadnú skutočnosť, že otec si v priebehu roku 2014 a roku 2015 udržiaval umelo mesačný príjem vo výške 290,50 eur. Nechal si vyplácať iba minimálnu mzdu, aby zabránil exekúciám, čím ale privádzal do hmotnej núdzy a finančnej tiesne celú rodinu, nakoľko peniaze, ktoré si privyrábal mimo oficiálneho príjmu používa výlučne na svoju potrebu, záľuby a svoj mimomanželský vzťah. Po tom ako otec požiadal o vyhlásenie konkurzu na svoju osobu, bol schopný si niekoľko násobne zvýšiť svoj mesačný čistý príjem na 691 eur, čo je 100% nárast od jeho posledného hodnoteného príjmu, pričom je predpoklad vzhľadom na terajšiu životnú partnerku p. L., u ktorej pracuje vo firme, že príjem otca môže byť reálne vyšší. Z uvedeného vyplýva, že otec má dostatok finančných prostriedkov k tomu, aby mohol platiť výživné na maloleté deti tak, ako mu súd upravil v napadnutom rozsudku. Poukázala aj na to, že počas celého roka otec nenavštívil deti, nekontaktuje sa s nimi a vyjadril sa na súde tak, že ho deti nezaujímajú. Považovala za klamstvo tvrdenie otca o jeho

vyživovacej povinnosti k dcére E. vo výške 100 eur mesačne, nakoľko už viac ako 5 rokov vôbec neplatí výživné. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v zmysle ňom podaného odvolania.

7. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že sa pridrižiava svojho stanoviska predneseného na súde prvej inštancie a v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím súdu o zvýšení výživného. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu.

8. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v celom rozsahu podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku /ďalej len CSP./ a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov.

9. Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

10. V prípade, keď súd má rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súd v tomto konaní v zmysle čl. 6, § 35 a § 36 CMP postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci a je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhl.

11. V danej veci súd prvej inštancie však nepostupoval v zmysle hore citovaných zákonných ustanovení. Predovšetkým dôsledne neporovnal pomery na strane oprávnenej osoby - maloletých detí a povinnej osoby - otca, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v súčasnom období. Súd v odôvodnení konštatoval, že oboznámil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16.03.2015 č. k. 6P/12/2015-21, ktorým bola naposledy vykonaná úprava výživného na maloleté deti. Ohľadne práv a povinností k maloletým deťom rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, podľa ktorej maloleté deti L., L. a L. boli zverené do starostlivosti matky a otec za zaviazal prispievať na ich výživu, na každé dieťa sumou po 50 eur mesačne od právoplatnosti rozvodového rozsudku. V odôvodnení tohto rozsudku je len stručne uvedené, že mesačný príjem matky je 650 - 700 eur a príjem otca 302 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.04.2015. Z odôvodnenia tohto rozsudku však nevyplýva, prečo súd stanovil výživné na maloleté deti vo výške 150 eur mesačne, hoci príjem otca predstavoval len 302 eur. Preto konštatovanie súdu prvej inštancie, že na strane otca došlo k zmene pomerov, keďže jeho mesačný príjem sa zvýšil na 691 eur, bez dôsledného porovnania pomerov je predčasné. Tvrdenia oboch rodičov v súčasnom konaní čiastočne naznačujú, že otec zrejme už v čase poslednej úpravy pomerov mal vyšší príjem ako deklaroval a preto aj pristúpil na výšku výživného 150 eur mesačne. Bez dôsledného oboznámia celého spisu sp. zn. 6P/12/2015-21, ako aj spisu 3P/95/2014 sa toto porovnanie pomerov nedá vykonať. Súd prvej inštancie dôsledne nezisťoval ani tvrdenie otca, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k 16-ročnej dcére E. vo výške 100 eur mesačne, najmä keď to spochybňuje matka. Z odôvodnenia rozsudku sa ani nedá zistiť, či súd prihliadol pri zvýšení výživného na maloleté deti aj na výživné, ktoré má otec platiť na ďalšie deti. Pokiaľ však ide o námietku otca ohľadne jeho osobného bankrotu, treba povedať, že táto námietka nie je dôvodná, nakoľko podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení, výživné predstavuje nedotknutú pohľadávku, ktorej sa oddĺženie otca netýka a je zachovaná v celom rozsahu.

12. Z hore uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie /§ 391 ods. 1 CSP/.

13. V ďalšom konaní súd prvého inštancie doplní dokazovanie v hore naznačenom smere, aby zistil skutočný stav veci a opätovne dôsledne porovná pomery účastníkov v čase poslednej úpravy a v súčasnom čase a vyhodnotí, či zistené pomery odôvodňujú zvýšenie výživného na maloleté deti a v akom rozsahu.

14. Vysloveným právnym názorom je súd prvého stupňa viazaný /§ 391 ods. 2 CSP/.

15. Toto rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).